

Telers mogen bij investeringen

Simone van Woerden: "Vooral banken, accountantskantoren, bedrijfseconomische voorlichters, makelaardijen, maar ook telers en scholen gebruiken de KWIN als naslagwerk."

Voor veel organisaties in en rond de glastuinbouw is de Kwantitatieve Informatie voor de Glastuinbouw (KWIN) hét naslagwerk over de sector. De samensteller vertelt over de inhoud van de nieuwste uitgave, de recent verschenen KWIN 2005-2006. Drie gebruikers geven hun mening over de beperkingen van dit naslagwerk.

TEKST EN BEELD: HARRY STIJGER

De KWIN bevat informatie over technische, administratieve, markt- en bedrijfskundige aspecten van de glastuinbouw. De gegevens voor het maken van begrotingen en bedrijfseconomische berekeningen vormen een belangrijk onderdeel.

In de nieuwe uitgave 2005-2006 is de bedrijfseconomische informatie voor de belangrijkste glasteelten weer geactualiseerd op basis van gegevens van dit en vorig jaar. De productprijzen zijn een driejaarlijks gemiddelde over de jaren 2002, 2003 en 2004. Dit om

eventuele grote fluctuaties eruit te halen. Simone van Woerden van de afdeling Bedrijfskunde van PPO Glastuinbouw verzorgt de samenstelling en voert de redactie. De gegevens over de overheidsmaatregelen, waaronder Landbouwregelingen, subsidies, fiscale en steunmaatregelen, zijn aangeleverd door accountantskantoor LTB. De kosten van duurzame productiemiddelen, zoals investeringskosten, onderhouds- en afschrijvingspercentages, komen van de betreffende toeleveranciers. Lucel en de PPO-onderzoekers hebben de saldobegrotingen voor groente, snijbloemen en potplanten verzorgd. De afdeling Bedrijfskunde past de energie- en productprijzen, de algemene informatie over arealen en het aantal bedrijven aan.

Doelgroep gebruikers

Van Woerden geeft aan dat vooral banken, accountantskantoren, bedrijfseconomische voorlichters, makelaardijen, maar ook telers en scholen de KWIN aanschaffen. Het naslagwerk wordt veel gebruikt voor investeringsplannen en als telers een ander teelt willen starten. Zo kreeg Van Woerden laatst een vraag van een teler over de arbeidsverdeling in een voor hem nieuw gewas. Toch staan niet alle gewassen erin. In de uitgave 2005-2006 staan wel een paar nieuwe teelten, onder andere celosia, pioenrozen, santini en belichte gerbera's.

PPO-onderzoekers gebruiken de KWIN als referentie bij onderzoeksprojecten, zoals bijvoorbeeld bij de belichtingsproeven, voor het vergelijken van de opbrengsten uit de proeven. Enkele jaren geleden is het ook gebruikt voor de bepaling van de hoogte van het schadebedrag als gevolg van de overstroming.

Zonder een dergelijk boekwerk, zijn er geen onafhankelijke gegevens. Van Woerden: "KWIN is een richtlijn, niet een vaststaand gegeven, want ieder bedrijf is anders. Dus moet je altijd je eigen bedrijfsgegevens erbij nemen en goed kijken naar de bedrijfssamenstelling in het boek."

Geen leidraad meer

Tuinbouwadviseur Hans Vis van VEK Adviesgroep vindt de KWIN als spoorboekje (algemene richting) en toetsingkader nog wel goed bruikbaar. Hij vindt het ech-

niet blind varen op KWIN

ter niet meer de leidraad zoals vroeger, waar met een marge van plus of min 3% de financiële berekeningen voor een teler op te baseren waren. "Tegenwoordig zijn een aantal vastigheden ten aanzien van de financiële opbrengsten weggefallen. De gemiddelde opbrengstcijfers waren vroeger gebaseerd op de veilingprijzen. De uitbetaalprijs zijn nu, zeker bij de groentegewassen, niet meer te traceren. Welke waarde kun je er dan nog aan hechten?", zegt de tuinbouwadviseur.

Door het ontbreken van transparantie in de opbrengsten, geven de cijfers volgens Vis geen betrouwbare bedrijfsrendementen. Een derde niet vaststaand punt is de arbeidsinput. Hij geeft aan dat die bij grote bedrijven veelal veel efficiënter is dan op kleine familiebedrijven, waar minder op het aantal uren wordt gelet. "Dit alles maakt het samenstellen van KWIN er niet eenvoudiger op."

Volgens Vis zijn de opbrengstverschillen tussen bedrijven enorm groot. "Bij roos is door al of niet (volledige) automatisering en de geteelde cultivar, het opbrengstverschil tussen de hoogste en laagste zo'n 25%. Daarom vragen we voor financiële berekeningen altijd bij de bedrijven de opbrengsten en kosten op, maar ook cijfers van bijvoorbeeld de arbeidsbestedingen en productsorteringen. Ook de kosten van verpakking zijn van belang, omdat blijkt dat toegevoegde waarde aan een product altijd meer opbrengt", aldus Vis.

Cijfers veranderen snel

Jan van Dijk, intern accountmanager van Rabobank Westland, geeft aan dat de bank KWIN gebruikt als referentiekader bij twee soorten begrotingen. Dit zijn de saldo- en investeringsbegrotingen, waar in beide gevallen de gegevens die de teler aanlevert worden getoetst. Van Dijk: "Als bank stellen we geen saldo- of investeringsbegroting voor de teler op. Dat doet hij zelf of laat dat door zijn adviseur of adviesbureau doen. Zij doen het rekenwerk, wij gebruiken KWIN alleen als referentiemateriaal. Het boekwerk leent zich bijvoorbeeld goed om naar de afschrijvingstermijnen van minder gangbare bedrijfsmiddelen te kijken."

Volgens de accountmanager is het probleem van de KWIN dat de investeringsbedragen snel veranderen. Die veranderingen

gen gelden ook voor de saldobegrotingen en daar komt nog weer bij dat het gemiddelden zijn. "Dat zijn de beperkingen van het boek, dat maar één keer per twee jaar uitkomt."

Van Dijk gaat meer af op wat de telers zelf aanleveren en kijkt naar wat ze in het verleden hebben gepresteerd. "We gebruiken KWIN wel om de afwijkingen op te sporen. Daarbij houden we goed in ons achterhoofd dat er verschillen kunnen zijn tussen de actueel aangeleverde gegevens en de KWIN-getallen. We houden dan ook rekening met de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden."

Goed mee omgaan

Financieel adviseur Ton van Marrewijk van TVM Bedrijfsadvies is het hele jaar bezig met investeringen en rendementsbegrotingen. Toch slaat hij de KWIN maar een paar keer per jaar open. Reden hiervoor is dat actuele gegevens ontbreken in een boekwerk dat maar één keer per twee jaar uitkomt. "Je hebt als deskundige je eigen actuele database voor de investeringen en rendementsbegrotingen. Tevens verschillen de saldobegrotingen per ondernemer, per bedrijf en per teelt. Dus heb je niets aan algemene saldobegrotingen uit KWIN. De ene teler is nu eenmaal de ander niet, want ieder heeft z'n eigen visie. Je wilt weten hoe die ondernemer denkt en doet in z'n teelt", zegt de financieel adviseur.

Van Marrewijk gebruikt de KWIN als hij

Ton van Marrewijk: "De KWIN is een interessant naslagwerk, maar een teler mag het zeker niet als zijn kompas gebruiken."

een teelt tegenkomt, die op zeer kleine schaal geteeld wordt en waar weinig gegevens over bekend zijn. Tevens is het goed te gebruiken voor de overheidsmaatregelen, milieuwetgeving en subsidiemogelijkheden die er zijn. "Eigenlijk is het een handboek voor iemand die nauwelijks met financieringen te maken heeft en het leuk vindt om erin te kijken. Zo kan hij zich een beeld vormen van een teelt."

Voor telers vindt hij het gevaarlijk om aan de KWIN-gegevens conclusies te verbinden voor investeringen en daar de koers van hun bedrijf op af te stemmen.

"Hiervoor is het beter om er actuele en bedrijfsspecifieke informatie bij te halen. KWIN mag zeker niet als kompas dienen!", besluit Van Marrewijk.

SAMENVATTING

KWIN bevat onafhankelijke gegevens die veelal gebruikt worden als referentiemateriaal bij begrotingen en bedrijfseconomische berekeningen in de glastuinbouw. Door snelle verandering van cijfers van saldobegrotingen en investeringsbedragen heeft het naslagwerk z'n beperkingen. KWIN is meer een richtlijn en geen vaststaand gegeven. Daarom is de inbreng van bedrijfsspecifieke en actuele gegevens belangrijk voor goede berekeningen.